

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M., a. s., so sídlom P., IČO: X.**, zastúpený Mgr. G. H., advokátkou, so sídlom M., proti žalovanému: **Ľ. C., bytom časť M., o zaplatenie 486 785,94 Eur (14 664 913,23 Sk) s prisl.**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. decembra 2011, č. k. 14Cb 39/1997-535, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. decembra 2011, č. k. 14 Cb 39/1997-535 **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 13. decembra 2011, č. k. 14Cb 39/1997-535 určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 448 619,04 Eur (13 515 097,20 Sk) spolu so 17% p. a. úrokom zo sumy 413 053,20 Eur (12 443 640,80 Sk) od 8. marca 1997 do zaplatenia a s 12% úrokom z omeškania zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 8. marca 1997 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 8. marca 1997 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. júna 1997 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 23. decembra 1997 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 23. júna 1998 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 22. decembra 1998 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 22. júna 1999 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. decembra 1999 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. júna 2000 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. decembra 2000 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. júna 2001 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. decembra 2001 do zaplatenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,--

Sk) od 21. júna 2002 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. decembra 2002 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. júna 2003 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 23. decembra 2003 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 22. júna 2004 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. decembra 2004 do zaplattenia, zo sumy 20 731,26 Eur (624 550,-- Sk) od 21. júna 2005 do zaplattenia, zo sumy 19 159,22 Eur (577 190,80 Sk) od 28. novembra 2005 do zaplattenia a trovy konania vo výške 36 142,04 Eur a v časti o zaplattenie sumy 38 166,90 Eur (1 149 816,--Sk) súd konanie zastavil.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca (pôvodne S., a. s., B.) sa žalobou podanou na Krajský súd v Trnave dňa 17. marca 1997 domáhal zaviazať žalovaných 1/ JUDr. E. C., 2/ Ľ. C. a 3/ K. K. spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 15 113 913,20 Sk s prísl. z dôvodu, že žalovaným 1/ až 3/ bol poskytnutý úver vo výške 12 491 000,-- Sk, z ktorého vyčerpali sumu 12 443 640,80 Sk a ktorý mali splácať tak, že posledná splátka mala byť uhradená dňa 27. novembra 2005. Žalovaní dlh nesplácali riadne a včas.

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 16. januára 1998, č. k. 14Cb 39/1997-106 o veci rozhodol tak, že žalovaným 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne uložil povinnosť zaplatiť sumu 2 399 200,-- Sk s 29% úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých v čase rozhodnutia splatných súm, konanie v čiastke o 99 000,--Sk zastavil a vo zvyšku návrh zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, na základe ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením č. k. 1 Obo 146/1998-123 zo dňa 19. augusta 1998 v odvolaní napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne bol na žalovaného 3/ K. K. vyhlásený konkurz a žalobca súdu oznámil, že žalovanú pohľadávku postúpil na S., a. s., B., ktorá vstúpila do práv žalobcu a ktorá ďalej na základe zmluvy o postúpení pohľadávok žalovanú istinu postúpila na spoločnosť M., a. s., ako postupníka a nového žalobcu a podal návrh na zmenu účastníkov konania na strane

žalobcu. Súd uznesením zo dňa 3. apríla 2006 č. k. 14Cb 39/97-193 zámenu účastníkov pripustil.

M., a. s., v postavení žalobcu podaním, doručeným súdu dňa 6. decembra 2007 zobral žalobu voči žalovanému 1/ a 3/ späť s odôvodnením, že so žalovaným 1/ sa dohodol na vysporiadaní veci mimosúdne a pohľadávku voči žalovanému 3/, na ktorého bol vyhlásený konkurz, si prihlásil do konkurzného konania, preto už na žalobe voči nemu netrvá.

Krajský súd v Trnave samostatným uznesením zo dňa 18. marca 2008, č. k. 14Cb 39/97-323, ktoré nadobudlo dňa 17. apríla 2008 právoplatnosť, konanie voči žalovanému 1/ a 3/ zastavil, žiadnemu z nich nárok na náhradu trov konania nepriznal a ďalej o veci konal iba so žalovaným 2/, ktorý sa stal samostatným účastníkom na strane žalovaného.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania o veci rozhodol rozsudkom č. k. 14Cb 39/1997-381 zo dňa 16. decembra 2008, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 486 785,94 Eur (14 664 913,20 Sk) so 17%-ným úrokom zo sumy 413 053,20 Eur (12 443 640,80 Sk) od 8. marca 1997 do zaplatenia a s 12%-ným úrokom z omeškania z jednotlivých v stanovenej výške určených splátok odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti do zaplatenia, konanie v časti o zaplatenie 11 617,87 Eur (350 000,-- Sk) zastavil a žalovaného zaviazal i k náhrade trov konania. Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti uloženej povinnosti zaplatiť žalovanú istinu i s príslušenstvom rozsudkom č. k. 30bo 63/2009-436 zo dňa 20. júla 2010 zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď obsah spisu dôvodnosť priznanej výšky úrokov neosvedčuje, keď podľa bodu I. úverovej zmluvy č. 21841/37 vyplýva, že základná sadzba úrokovej sadzby ku dňu podpisu úverovej zmluvy je 14,50 Eur a odchýlka od nej je 2,50%, ale súd výšku úrokov v súlade s týmto zmluvným ujednaním neposudzoval. Okrem toho odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa musí posúdiť i možný zánik záväzku žalovaného podľa § 511 Obč. zák., a keďže súd prvého stupňa zánik záväzku z tohto dôvodu neposudzoval a nezisťoval, či uzatvorením mimosúdnej dohody medzi žalobcom a JUDr. E. C., ako spoludlžníkom solidárneho záväzku (pôvodne žalovaným 1/) nedošlo k zániku záväzku ostatných spoludlžníkov a neskúmal ani rozsah uspokojenia žalobcu v rámci rozvrhu

v konkurze, vyhlásenom na majetok K. K., (pôvodne žalovaného 3/), skutkový stav nebol dostatočne zistený.

Žalobca v ďalšom konaní v časti o zaplatenie sumy 38 166,90 Eur (1 149 816,-- Sk) zobral žalobu späť s poukazom na to, že v rámci konkurzného konania, vyhláseného na majetok K. K., pôvodne žalovaného 3/, bola žalobcovi uhradená suma 38 166,90 Eur z konkurzného konania, ktorú žalobca započítal na plnenie úrokov vyčíslených sumou 73 732,74 Eur (2 221 272,40 Sk), preto v tejto časti úrokového príslušenstva zobral žalobu späť. Súd prvého stupňa späťvzatie žaloby pripustil a konanie zastavil.

V odôvodnení súd prvého stupňa ďalej uviedol, že niet sporu o tom, že záväzok, ktorý vznikol z titulu neuhrádzania úverového plnenia, bol záväzkom solidárnym a veriteľ - žalobca je oprávnený požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek dlžníka, t. j. od jedného, niekoľkých alebo od všetkých a dlžník, ktorého si zvolí veriteľ, je povinný poskytnúť celé plnenie takémuto veriteľovi.

Poukázal na to, že medzi úverovým veriteľom a JUDr. E. C., pôvodne žalovaným 1/ bola uzatvorená dohoda o vzdaní sa veriteľovho práva a odpustení dlžníkovho dlhu voči žalovanému 1/, ktorej uzatvorenie upravuje ust. § 574 ods. 1 Obč. zák. Takáto dohoda ale pôsobí len na vzťah medzi veriteľom - žalobcom a dlžníkom, s ktorým veriteľ takúto dohodu uzatvoril, i keď sa jedná o solidárne zaviazaného dlžníka, a preto je takáto dohoda účinná len vo vzťahu k tomuto dlžníkovi a nepôsobí aj voči ostatným dlžníkom. Uzatvorením takejto dohody sa ale nemení nárok dlžníka, ktorý plní veriteľovi voči ostatným spoludlžníkom podľa veľkosti ich podielov (§ 511 ods. 2 Obč. zák.).

Ďalej poukázal na to, že vyššie citovaná úprava upravuje vnútorný vzťah medzi spoludlžníkmi, na základe ktorej si môže spoludlžník, v tomto konaní žalovaný, uplatniť svoj nárok do výšky svojho podielu voči ostatným spoludlžníkom, pričom je týmto spôsobom pri solidárnom záväzku zabezpečený nárok veriteľa (§ 511 ods. 1 Obč. zák.) Napriek uzatvoreniu dohody medzi žalobcom a spoludlžníkom JUDr. E. C. (žalovaným 1/) podľa § 574 ods. 1 Obč. zák. ale nedošlo k zániku záväzku, na základe ktorého by zanikla možnosť

žalobcu ako úverového veriteľa požadovať celé plnenie od žalovaného L. C., ktoré právo mu vyplýva z ust. § 511 ods. 1 Obč. zák.

Po skúmaní možného zániku záväzku žalovaného a tým i pohľadávky žalobcu súd ustálil, že k zániku záväzku takýmto spôsobom voči žalovanému nedošlo, iba sa jeho dlh znížil o čiastku, ktorá bola poukázaná veriteľovi - žalobcovi z konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu K. K. (pôvodne žalovaného 3/), o ktorú sumu zobral žalobca i návrh spať a ktoré plnenie započítal na plnenie úrokov.

V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že záväzok žalovaného ako jedného z pôvodne solidárnych dlžníkov by zanikol iba v prípade, ak by niektorý zo solidárnych dlžníkov pohľadávku žalobcu uspokojil plnením, resp. inou formou plnenia vedúcou k zániku pohľadávky, a vtedy by zanikli i záväzky ostatných solidárnych dlžníkov. Skutočnosť, ktorá by so sebou niesla vyššie uvedený právny následok, v konaní nebola preukázaná, súd nemal z dokazovania zistené, že by nastala, preto žalobu podanú voči žalovanému v rozsahu nároku na zaplatenie žalovanej sumy súd posúdil ako dôvodnú a žalovaného zaviazal k plneniu v rozsahu návrhu, pri rešpektovaní čiastočného späťvzatia. Žalovaný ako solidárny dlžník, proti ktorému tak bol uplatnený nárok vyšší, ako by zodpovedal jeho podielu, je potom oprávnený požadovať náhradu od ostatných spoludlžníkov podľa výšky ich podielov.

Súd prvého stupňa zistil, že základná sadzba úrokov na úveroch bola v rozhodnom čase, t. j. v čase uzatvorenia úverovej zmluvy vo výške 14,50%, ktorá sa neznižovala a zmeny, ktoré boli uskutočnené, znamenali vždy iba vyššiu základnú sadzbu úrokov oproti tej, ako bola uvedená v úverovej zmluve, čo znamená, že úroková sadzba vo výške 14,50%, ako vyplývala zo zmluvy je opodstatnená. V prípade neuhradenia úverovej splátky bol podľa čl. IV. bod 5 písm. b/ úverovej zmluvy žalobca oprávnený túto úrokovú sadzbu zvýšiť až o 14,50% nad základnú sadzbu, ktorá bola dohodnutá vo výške 14,50%, teda až na sadzbu 29%. Žalovaní úverové splátky neuhrádzali, ktorá skutočnosť bola dôvodom, na základe ktorého žalobca mohol oprávnené a v súlade so zmluvnými podmienkami od žalovaného požadovať úrok vo výške 29%. Žalobca si úrok v žalobe uplatnil v nižšej výške, a to 17%, ktorá bola primeraná i z hľadiska zmien úrokových sadzieb a súd ju žalobcovi ako nárok vyplývajúci z dohody obsiahnutej v úverovej zmluve priznal.

K nároku na úrok z omeškania z nesplatených splátok, ktorý si žalobca uplatnil vo výške 12%, súd tento nárok posúdil s poukazom na znenie § 369 ods. 1 Obch. zák., keď podľa § 763a Obch. zák. sa na právo zo zodpovednosti za porušenie záväzkov zo zmlúv vzťahuje právna úprava uvedená v ust. § 369 v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu, t. j. odo dňa 8. marca 1997. Podľa znenia zmluvy bol 12% úrok z nezaplatených splátok istiny, určený z bežnej úrokovej sadzby, ktorá podľa predložených dôkazov o prehľade úrokových sadzieb bola 17%. Úverový veriteľ mohol podľa zmluvy o úvere zvýšiť úrok z úveru na 29%, z rozdielu ktorého žalobca omeškané splátky istiny úročil úrokom z omeškania vo výške 12%. Úrok z omeškania vo výške 12%, ako sankciu za neplnenie platobných povinností súd nepovažoval za rozpor s § 369 ods. 1 Obch. zák. a v tomto rozsahu ho priznal.

Na základe dohody vyplývajúcej z úverovej zmluvy súd žalobe v rozsahu istiny, úrokov i úrokov z omeškania, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku vyhovel a z dôvodu späťvzatia konanie voči žalovanému čiastočne zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a v konaní úspešnému účastníkovi priznal nárok na ich úhradu, vrátane súdnych poplatkov v celkovej čiastke vo výške 36 142,04 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Odvolateľ v odvolaní uviedol, že M. B. začal požadovať dlžnú sumu po uplynutí 3 rokov, od doby keď S., a. s., listom zo dňa 27. apríla 2001 a účinnosťou od 3. februára 2004 postúpila pohľadávku postupníkovi, t. j. S. a neskôr M. B. Odvolateľ má za to, že táto pohľadávka je premlčaná a dlžná čiastka nie je tá, ktorú vlastne dlhujú všetci traja.

Ďalej odvolateľ nesúhlasil ani s trovami právneho zastúpenia M., nakoľko jeho vypočutie v mieste bydliska nebolo spôsobené odvolateľovou vinou, keď bol po ťažkej operácii.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Navrhol odvolanie žalovaného ako oneskorene podané odmietnuť, prípadne rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

K námietke premlčania, vznesenej žalovaným uviedol, že táto je neúčinná a právne irelevantná, je nepochybné, že pohľadávka bola zo strany právneho predchodcu žalobcu v právach veriteľa uplatnená riadne a včas pred uplynutím premlčacej lehoty.

Žalobca ďalej uviedol, že prvostupňový súd v konaní riadne zistil sumu, ktorou pôvodne žalovaný v 1/ rade plnil na žalovanú pohľadávku na základe mimosúdnej dohody so žalobcom a tiež zistil sumu, ktorú prijal žalobca na plnenie žalovanej pohľadávky z konkurzného konania na majetok pôvodne žalovaného v 3/ rade. Vo výške prijatých plnení na žalovanú pohľadávku žalobca zobrať žalobný návrh späť.

K námietke žalovaného smerujúcej k výške priznaných trov právneho zastúpenia žalobcu aj za cestu na výsluch žalovaného v mieste jeho bydliska žalobca uviedol, že žalobca si v súlade so zákonom uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia aj v súvislosti s výsluchom žalovaného v mieste jeho trvalého bydliska a táto mu bola rovnako v súlade so zákonom priznaná napádaným rozhodnutím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal odvolanie podľa 214 ods. 2 O. s. p., predovšetkým z hľadiska včasnosti jeho podania a dospel k záveru, že bolo podané oneskorene.

Podľa ust. § 204 ods. 1 prvá veta O. s. p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa ust. § 47 ods. 2 O. s. p., ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí.

Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bol žalovanému doručovaný dňa 09. 01. 2012, na adresu trvalého bydliska žalovaného, ktorý je fyzickou osobou, M.. Podľa vyznačenia pošty na doručenke na č. 1. 542 spisu, pošta upovedomila žalovaného o opakovanom doručení zásielky dňa 10. 01. 2012 a dňa 10. 01. 2012 zásielku uložila na pošte z dôvodu neúspešného opakovaného doručenia. Pošta zásielku vrátila súdu prvého stupňa ako nedoručenú z dôvodu, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote, dňa 01. 02. 2012. Žalovaný podal odvolanie písomne na pošte dňa 02. 03. 2012, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 07. 03. 2012. Na základe prípisu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho zo dňa 06. 06. 2012, súd prvého stupňa zisťoval, či žalovaný sa v mieste doručenia písomnosti zdržiaval. Žalovaný na výzvu súdu prvého stupňa oznámil písomným podaním zo dňa 01. 07. 2012 (č. 1. 561), že v dňoch 09. a 10. 01. 2012 bol pravdepodobne u syna, ktorý sa o neho, v čase keď sa cíti zle, stará. Na ďalšiu výzvu súdu prvého stupňa, doručenú žalovanému dňa 14. 09. 2012 (č. 1. 569), aby oznámil adresu a meno syna za účelom zistenia tvrdených žalovaným skutočností, žalovaný nereagoval a požadované informácie neoznámil. Žalovaný žiadnym spôsobom neosvedčil, že v čase doručovania písomnosti sa v mieste doručovania nezdržoval.

V zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O. s. p. bol napadnutý rozsudok doručený žalovanému dňom 01. 02. 2013. Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa žalovaný podal písomne na pošte, podľa pečiatky pošty dňa 02. 03. 2013, došlým na súd 07. 03. 2013. Z uvedeného vyplýva, že odvolanie žalovaného nebolo podané v zákonnej lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na to, že nastali účinky doručenia rozhodnutia, nemožno ďalšiemu doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým súd žalovanému opätovne doručoval napadnutý rozsudok, prikladať žiadnu právu relevanciu.

Odvolací súd z uvedených dôvodov odvolanie žalovaného ako neskoro podané v zmysle ust. § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odmietol.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. júna 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová